

N SCP A1
SL/JC/AS
953-2025

Brussel, 4 juli 2025

ADVIES

over

**BEPAAALDE VRAAGSTUKKEN BIJ DE VOORBEREIDING
VAN HET SOCIAAL KLIMAATPLAN**

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO heeft kennis genomen van de voorbereiding van het Sociaal Klimaatplan, alsook van bepaalde vraagstukken die zich bij die voorbereiding stellen. Gezien het belang van dat Sociaal Klimaatplan en van bepaalde van die vraagstukken, heeft de Hoge Raad beslist hierover op eigen initiatief een advies uit te brengen.

Na raadpleging van de betrokken beroeps- en interprofessionele organisaties en na vergaderingen van de commissie Algemeen KMO-beleid en de werkgroep Duurzaam ondernemen op 13 mei en 26 juni 2025, heeft het bureau van de Hoge Raad op 4 juli 2025 bij hoogdringendheid onderstaand advies op eigen initiatief uitgebracht.

CONTEXT

Het Sociaal Klimaatfonds (Social Climat Fund - SCF) werd door de Europese Unie opgericht ter aanvulling van het nieuwe emissiehandelssysteem ETS2 met als doel de Europese klimaatdoelstellingen te bereiken. Dit nieuwe systeem zal de CO₂-emissies van de verbranding van brandstoffen in gebouwen, het wegvervoer en andere sectoren (voornamelijk de kleine industrie die niet onder het bestaande EU-ETS valt) aanpakken. ETS2 zal de fossiele energie en het vervoer duurder maken teneinde een prijsverschil te creëren dat gunstiger is voor koolstofarme energie, zodat huishoudens en bedrijven hun gewoonten en keuzes inzake energieverbruik veranderen. Het SCF heeft als doel de sociale en economische gevolgen van ETS2 te helpen verlichten.

Het SCF zal de EU-lidstaten specifieke financiering bieden zodat de meest getroffen kwetsbare groepen ondersteund worden en niet achterblijven tijdens de groene transitie. Het SCF heeft als de meest getroffen kwetsbare groepen aangeduid: de huishoudens die in energie- of vervoersarmoede verkeren, de kwetsbare vervoersgebruikers en de kwetsbare micro-ondernemingen. De lidstaten kunnen het SCF gebruiken ter ondersteuning van structurele maatregelen en investeringen in de energie-efficiëntie en renovatie van gebouwen, milieuvriendelijke verwarming en koeling, de integratie van hernieuwbare energie en in emissievrije en emissiearme mobiliteitsoplossingen. De lidstaten hebben ook de mogelijkheid om een deel van de middelen uit te geven aan tijdelijke rechtstreekse inkomenssteun.

Voor België is er voor de periode 2026-2032 1,66 miljard euro Europese financiering voorzien. Lidstaten moeten 25% van hun sociale klimaatplannen zelf financieren. Indien de Europese financiering van 1,66 miljard volledig gebruikt wordt, beschikt het Belgische nationaal sociaal klimaatplan dus over een totaalbudget van 2,21 miljard euro voor de periode 2026-2032.

Om toegang te krijgen tot die financiering moeten de lidstaten nationale sociale klimaatplannen opstellen waarin alle geplande maatregelen en investeringen worden toegelicht. Het is dat Sociaal Klimaatplan (SKP) dat de federale en regionale overheden momenteel voorbereiden.

De Hoge Raad heeft op 3 april 2025 reeds een advies gegeven over het Sociaal Klimaatfonds¹. In dat advies heeft de Hoge Raad gesteld dat de kmo's een belangrijke bijdrage aan de duurzame transitie en de strijd tegen de klimaatverandering willen en kunnen leveren zonder dat de competitiviteit van de Belgische kmo's en de Belgische economie daaronder lijdt, op voorwaarde dat het overheidsbeleid daadwerkelijk rekening houdt met de kmo's en hen voldoende steun

¹ HRZKMO advies nr. 948 van 3 april 2025 over het Sociaal Klimaatfonds ([hier](#) online raadpleegbaar)

biedt. In dat advies pleit de Hoge Raad dan ook voor voldoende ondersteuning van de kmo's, voor een werkbare definitie van kwetsbare micro-onderneming en voor doeltreffende en efficiënte steunmaatregelen.

In de lopende administratieve en politieke voorbereiding van het Belgisch Sociaal Klimaatplan blijven er echter heel wat discussiepunten en vraagstukken, met name wat betreft:

1. de verdeling van het budget tussen de vier, federale en regionale, overheden,
2. de verdeling van het budget tussen maatregelen voor de kwetsbare huishoudens (waarbij we ook de kwetsbare vervoergebruikers tellen) en maatregelen voor de kwetsbare micro-ondernemingen,
3. de (operationele) definitie van kwetsbare micro-onderneming,
4. de keuze van concrete maatregelen door de verschillende overheden.

Ook over de volgorde waarin deze discussiepunten en vraagstukken best worden uitgeklaard, bestaat er nog onduidelijkheid.

Gezien het belang voor de kmo's van bovenstaande vraagstukken, en vooral dan die onder punt 2 en 3, formuleert de Hoge Raad in dit advies zijn standpunten met betrekking tot de verdeling van het budget tussen de huishoudens en de micro-ondernemingen en met betrekking tot de operationele definitie van kwetsbare micro-onderneming. Hij bouwt daarbij verder op zijn eerdere standpunten uit zijn bovenvermeld advies van 3 april. Tevens gaat hij nog kort in op het type maatregelen dat best genomen wordt.

STANDPUNTEN

A. De helft van het SCF budget gebruiken voor de micro-ondernemingen

Volgens de Hoge Raad moet minstens de helft van de Belgische SCF middelen aan de kwetsbare micro-ondernemingen besteed worden. Dat vormt een essentiële voorwaarde om de rechtvaardigheid en doeltreffendheid van het Sociaal Klimaatplan te garanderen. Die eis staat centraal in de verwachtingen van de zelfstandigen en de kmo's.

Eén van de vraagstukken die zich stellen heeft namelijk betrekking op de verdeling van de middelen tussen enerzijds de kwetsbare huishoudens, waarmee we hier voortaan ook de kwetsbare vervoergebruikers aanduiden, en anderzijds de kwetsbare micro-ondernemingen.

De Europese verordening 2023/955 van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds² definieert die doelgroepen als volgt:

- kwetsbare huishoudens: huishoudens die in energiearmoede verkeren of huishoudens, met inbegrip van huishoudens met een laag inkomen of een lager middeninkomen, die aanzienlijke gevolgen ondervinden van de prijseffecten van de opname van broeikasgasemissies van gebouwen in het toepassingsgebied van Richtlijn 2003/87/EG en niet over de middelen beschikken om het gebouw waarin zij wonen te renoveren;

² <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>

- kwetsbare vervoergebruikers: personen en huishoudens die in vervoersarmoede verkeren, maar ook personen en huishoudens, met inbegrip van personen en huishoudens met een laag inkomen en een lager middeninkomen, die aanzienlijke gevolgen ondervinden van de prijseffecten van de opneming van broeikasgasemissies van wegvervoer in het toepassingsgebied van Richtlijn 2003/87/EG en die niet over de middelen beschikken om emissievrije of emissiearme voertuigen te kopen of over te stappen op alternatieve duurzame vervoerswijzen, met inbegrip van openbaar vervoer;
- kwetsbare micro-ondernemingen: micro-ondernemingen die aanzienlijke gevolgen ondervinden van de prijseffecten van de opneming van broeikasgasemissies van gebouwen of wegvervoer in het toepassingsgebied van Richtlijn 2003/87/EG en voor de uitoefening van hun activiteit niet over de middelen beschikken om hun bedrijfsgebouw te renoveren, emissievrije of emissiearme voertuigen te kopen of over te stappen op alternatieve duurzame vervoerswijzen, met inbegrip van openbaar vervoer, naargelang het geval.³

De Hoge Raad vraagt met aandrang dat 50% van het beschikbare SCF budget naar de kwetsbare micro-ondernemingen gaat. Vanzelfsprekend is het belangrijk om ook de kwetsbare huishoudens te helpen. Bepaalde voorstellen die momenteel circuleren voor de verdeling van de middelen tussen de kwetsbare huishoudens en de kwetsbare micro-ondernemingen, voorzien echter slecht een zeer klein of verwaarloosbaar deel van de middelen voor de kwetsbare micro-ondernemingen en zijn voor de Hoge Raad dan ook totaal onaanvaardbaar. Voorstellen die minder dan de helft van de middelen aan de kwetsbare micro-ondernemingen toewijzen, zijn voor de Hoge Raad en zijn leden onaanvaardbaar.

Er zijn verschillende redenen waarom de kwetsbare micro-ondernemingen volgens de Hoge Raad de helft van de Belgische SCF middelen moeten krijgen:

- De micro-ondernemingen vormen de ruggengraat van de Belgische economie. Ze zorgen in belangrijke mate voor het economisch dynamisme en de tewerkstelling. Indirect komt de steun aan de micro-ondernemingen ook de huishoudens ten goede.
- 96,8% van de Belgische ondernemingen zijn micro-ondernemingen (<10 werknemers). In totaal telde België op 31 december 2023 1.131.571 micro-ondernemingen⁴. Dat zijn er dus veel meer dan de schatting in het Trinomics rapport⁵. Op 1 januari 2025 telde België 5.199.324 private huishoudens⁶. Als men beide groepen optelt en men naar hun aandeel in het totaal kijkt, dan geeft dat 18% micro-ondernemingen en 82% huishoudens. Er zijn echter ook heel wat andere elementen waar rekening mee gehouden moet worden.

³ Voor de definitie van micro-onderneming verwijst de verordening naar de gebruikelijke Europese definitie uit de Verordening nr. 651/2014: een onderneming waar minder dan tien personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal niet meer dan 2 miljoen EUR bedraagt.

⁴ Bron: Statbel - FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie (<https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/btw-plichtige-ondernemingen>)

⁵ Het Trinomics rapport "Rapport over de effecten van ETS2, de identificatie van kwetsbare groepen" stelt dat er slechts 719.242 micro-ondernemingen in België zijn. Dat cijfer komt uit de SME Country fact sheet voor 2025 van de Europese Commissie en is gebaseerd op "estimates produced by JRC, based on 2008-2023 figures from national and Eurostat databases". De cijfers van Statbel zijn echter geen schattingen maar tellingen, die kijken naar het aantal BTW-plichtige ondernemingen met minder dan 10 werknemers, zonder rekening te houden met de jaaromzet of het balanstotaal.

⁶ Bron: Statbel (<https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/structuur-van-de-bevolking/huishoudens#news>)

- Hoeveel van die micro-ondernemingen en huishoudens in deze context als ‘kwetsbaar’ kunnen bestempeld worden, is veel moeilijker vast te stellen en afhankelijk van de operationele definities die gekozen worden. Het Trinomics rapport bestempelt slechts 4,7% van de micro-ondernemingen als kwetsbaar. Voor de huishoudens komt het rapport uit op hogere percentages. De studie merkt echter zelf op dat er met betrekking tot de micro-ondernemingen zeer weinig gegevens beschikbaar zijn⁷. Bovendien is de Hoge Raad van mening dat men in deze studie, zelfs als men er rekening mee houdt dat er voor de micro-ondernemingen minder gegevens beschikbaar zijn, te weinig aandacht heeft besteed aan de micro-ondernemingen en bijna uitsluitend analysewerk inzake de huishoudens heeft uitgevoerd. De Hoge Raad is het niet eens met de in de studie gemaakte keuzes. Wat deze studie betreft, merkt de Hoge Raad tot slot op dat die percentages van kwetsbare huishoudens of micro-ondernemingen ten opzichte van hun volledige groep sowieso niet zo maar met elkaar vergeleken kunnen worden.
- Wat de micro-ondernemingen betreft, identificeert het Trinomics rapport een aantal ‘kwetsbare’ sectoren: *“Wat de kwetsbaarheid van micro-ondernemingen op het gebied van vervoer betreft, zullen de bedrijven die actief zijn in het goederenvervoer over de weg geconfronteerd worden met de hoogste extra kosten, gevolgd door taxibedrijven en bedrijven in de bouwsector. Wat de energiegevoeligheid van micro-ondernemingen betreft, zullen de hoogste extra kosten terechtkomen bij bedrijven die actief zijn in de sectoren industrie, handel, levensmiddelen, gezondheidszorg en sociale en gezondheidsdiensten.”* Een groot deel van de Belgische micro-ondernemingen is actief in deze sectoren. Op basis van die benadering kan men dan ook vaststellen dat veel meer dan 4,7% van de micro-ondernemingen kwetsbare micro-ondernemingen zijn.
- Door hun grootte kennen micro-ondernemingen schaalnadelen bij het nemen van de juiste acties om met stijgende energieprijzen en de uitdagingen van de duurzame transitie om te gaan. Er is dan ook nood aan een ondersteunende overheidsbeleid opdat deze micro-ondernemingen die samen de ruggengraat van onze economie vormen, niet in de verdrinking komen en ten volle hun bijdrage aan de duurzame transitie kunnen leveren. Hoge energieprijzen hebben bij de micro-ondernemingen reeds daadwerkelijk tot economische en sociale drama’s geleid, bijvoorbeeld in de sector van de bakkers. Zonder gepaste steun, zal zich dat in de toekomst alleen maar herhalen en nog erger worden.
- Men mag bovendien niet vergeten dat er ook sectoren van micro-ondernemingen, zoals bijvoorbeeld de brandstoffenhandelaars, zijn die geconfronteerd worden met een wegvallende vraag en dus in hun activiteit zelf getroffen worden. Zij vormen zonder twijfel de meest kwetsbare actoren want dreigen eenvoudigweg te verdwijnen. Verderop in dit advies komen we daar op terug.
- Er moet ook rekening gehouden worden met andere reeds bestaande of in voorbereiding zijnde steunprogramma’s waarop de huishoudens en ondernemingen beroep kunnen doen. Er bestaan duidelijk veel meer steunmaatregelen voor huishoudens dan voor micro-ondernemingen. Denk bijvoorbeeld aan het Citizens Energy Package, renovatiesubsidies, de indexerings van de lonen, aanvullende inkomens, sociale tarieven, ... Als er voor

⁷ “Op basis van een literatuurstudie en gesprekken met federale en gewestelijke institutionele actoren is vastgesteld dat er zeer beperkte datasets over micro-ondernemingen beschikbaar zijn in België en nog minder met betrekking tot hun energie- en transportgebruikspatronen.”

ondernemingen al steunmaatregelen bestaan, dan richten die zich eerder op grotere ondernemingen en vallen de micro-ondernemingen uit de boot. Voor micro-ondernemingen bestaan er dus nagenoeg geen anderen steunmaatregelen. Een vergelijkend overzicht toont dat er voor de micro-ondernemingen vrijwel geen specifieke steun voor de klimaattransitie bestaat. Het SCF is daarom een unieke en essentiële hefboom voor de micro-ondernemingen.

- De belangrijkste factor is zonder twijfel de milieu- en economische impact van de gekozen maatregelen. De Hoge Raad verkiest efficiënte maatregelen die daadwerkelijk bijdragen tot het terugdringen van de energieconsumptie en de economie versterken. De Hoge Raad meent dat maatregelen gericht op micro-ondernemingen beter aan die doelstellingen beantwoorden. In ieder geval verzet hij zich tegen maatregelen, zowel voor ondernemingen als voor huishoudens, die niet structureel van aard zijn zoals inkomenssteun of maatregelen die prijsstijgingen compenseren. Die maatregelen dragen niet bij tot veranderingen in het consumptiegedrag en dus finaal tot een verminderd energieverbruik. Dergelijke maatregelen bieden ook geen oplossing op lange termijn voor de ondernemingen en huishoudens die steeds afhankelijker zullen worden van overheidssteun naarmate de prijs per ton van CO₂ stijgt. De Hoge Raad herhaalt daarom zijn standpunt uit zijn eerder advies dat de middelen in de eerste plaats moeten besteed worden aan structurele en duurzame maatregelen (zoals energierenovatie en investeringen in energie-efficiënte apparatuur of koolstofarme mobiliteit) in plaats van aan tijdelijke inkomenssteun die geen oplossing op lange termijn biedt.

De Hoge Raad pleit er voor om op het federale niveau en in de drie gewesten voor de verdeling van de middelen tussen de kwetsbare huishoudens enerzijds en de kwetsbare micro-ondernemingen anderzijds dezelfde verdeelsleutel te gebruiken. Dat is niet alleen logisch maar zorgt ook voor een gelijk speelveld voor alle kmo's onafhankelijk van het gewest waar ze gevestigd zijn.

B. De operationele definitie van kwetsbare micro-onderneming

Er is nood aan een operationele definitie van kwetsbare micro-onderneming maar de werkzaamheden van de voorbije maanden tonen aan dat het niet eenvoudig is om tot dergelijke definitie te komen.

1. De zoektocht naar een goede definitie

Wat 'micro-onderneming' betreft, geldt dus de Europese definitie. Die is duidelijk maar de Hoge Raad vraagt wel dat de bewijslast voor de ondernemingen tot een minimum zou beperkt worden. Wanneer de overheid zelf over voldoende gegevens beschikt om die beoordeling te maken, moet de overheid dat zelf, op een geautomatiseerde wijze, doen

Wat onder 'kwetsbaar' moet verstaan worden, is echter veel complexer. De definitie van kwetsbare micro-onderneming zoals voorzien door de Europese verordening 2023/955 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds volstaat niet om daadwerkelijk kwetsbare micro-ondernemingen te identificeren die recht hebben op steun. Zo is het niet duidelijk wat moet begrepen worden onder '*aanzienlijke gevolgen ondervinden*' en '*niet over de middelen beschikken om*'.

In zijn eerder advies van 3 april stelde de Hoge Raad daarom voor om met eenvoudige criteria te werken en om sectorgerichte maatregelen te nemen. Wat die sectorgerichte aanpak betreft, stellen er zich echter ook een aantal problemen. De Trinomics studie toont aan dat er veel sectoren geselecteerd worden. Een groot deel van de micro-ondernemingen vallen onder die sectoren. Tevens vindt die selectie niet op een voldoende objectieve basis plaats waardoor geschillen niet kunnen uitgesloten worden. Tot slot is het ook niet evident om specifieke ondernemingen aan een bepaalde sector toe te wijzen. Ondernemingen zijn vaak actief binnen verschillende sectoren en de registratie in de Kruispuntbank Ondernemingen bevat ook niet altijd de juiste NACE-codes.

Een goede definitie van kwetsbare micro-ondernemingen moet volgens de Hoge Raad aan een aantal criteria voldoen:

- Ze moet voldoende ruim maar ook voldoende selectief zijn.
- Er mogen geen sectoren van kwetsbare micro-ondernemingen worden uitgesloten.
- Ze moet daadwerkelijk rekening houden met de kwetsbaarheid van de micro-onderneming.
- De vaststelling dat een onderneming onder die definitie valt en de toekenning van steun, moet zo automatisch mogelijk verlopen. De administratieve lasten, zeker voor de onderneming maar ook voor de overheid, moeten tot een absoluut minimum beperkt worden. De onderneming zou zelf geen enkele actie moeten nemen.
- Micro-ondernemingen moeten ook steun kunnen krijgen voor toekomstige kosten of investeringen om te vermijden dat enkele ex post steun mogelijk is en ondernemingen, ook die zonder voldoende middelen, niet zouden gestimuleerd worden de nodige acties te nemen.

2. De ratio fossiele energiekosten / bedrijfswinst

Voor de operationele definitie van kwetsbare micro-onderneming vraagt de Hoge Raad gebruik te maken van de ratio fossiele energiekosten / bedrijfswinst. Volgens de Hoge Raad beantwoordt die definitie het beste aan bovenstaande criteria. Bij voorkeur wordt er in die ratio dus met de fossiele energiekosten en niet met de totale energiekosten gewerkt.

De betrokken overheidsadministraties hebben opgemerkt dat er zowel voor de eenmanszaken als de vennootschappen niet voldoende, betrouwbare gegevens terug te vinden zijn in de jaarrekeningen en fiscale gegevens van deze ondernemingen om een automatische berekening van die ratio en steuntoewijzing door de overheid toe te laten.

De Hoge Raad merkt echter op dat de inwerkingtreding van de maatregelen niet voor meteen is en dat de overheid dus nog tijd heeft om die gegevensverzameling op punt te stellen, zonder daarbij extra administratieve lasten voor de ondernemingen te veroorzaken.

In tweede orde kan er ook voor gekozen worden om de micro-ondernemingen via hun belastingaangifte te laten aangeven of ze beroep willen doen op SCF steun en hen dan via een standaardformulier hun ratio fossiele energiekosten / bedrijfswinst te laten aangeven. Op basis van de aangifte van een hoge ratio zou men dan moeten kunnen genieten van een basissteunregeling. Indien de micro-ondernemingen een hogere steun willen bekomen, moeten ze ook de daadwerkelijk gemaakte of geplande kosten en investeringen aantonen.

De bedrijfswinst in de ratio kan eventueel ook door het omzetcijfer vervangen worden indien de overheid daarvoor gemakkelijker betrouwbare gegevens voor de automatische berekening kan verzamelen.

Om te bepalen of een onderneming al dan niet onder de definitie van kwetsbare micro-onderneming valt, zal er dus een ook drempel voor die ratio bepaald moeten worden. De Hoge Raad stelt voor die initieel op 5% te zetten tenzij er uit een eerste analyse een betere drempel naar voor komt. Die drempel moet ook gemakkelijk aangepast kunnen worden zodat die op basis van de monitoring van de aangevraagde en toegekende steun kan bijgestuurd worden. Indien men niet de bedrijfswinst maar het omzetcijfer gebruikt moet dat initiële percentage 10% bedragen.

3. Een alternatieve procedure

De Hoge Raad is van mening dat er naast de door hem hierboven gevraagde ratio best ook nog met een alternatieve procedure gewerkt wordt, die micro-ondernemingen op een andere wijze toelaat aan te tonen dat zij direct of indirect ernstige gevolgen van de energietransitie ondervinden en SCF steun nodig hebben. Er kunnen namelijk sectoren zijn die relatief weinig fossiele brandstof gebruiken maar toch niet anders zullen kunnen dan investeringen te doen. Neem bijvoorbeeld de verhuissector waar men relatief weinig kilometers rijdt en dus relatief weinig brandstof verbruikt, maar op termijn niet anders zal kunnen dan de vrachtwagens te elektrificeren.

Om die gevallen op te vangen en geen kwetsbare micro-ondernemingen uit te sluiten, moet er naast de eenvoudige definitie (ratio) en procedure, ook een sectorgerichte en een meer diepgaande procedure voorzien worden. De sectorgerichte procedure kan micro-ondernemingen als kwetsbaar herkennen op basis van het feit dat ze behoren tot een in het kader van het SCF geïdentificeerde risicosector. De meer diepgaande procedure moet de micro-ondernemingen toelaten om op basis van andere bewijsmiddelen aan te tonen dat ze onder de definitie van kwetsbare micro-onderneming zoals voorzien in de verordening vallen.

4. Andere definities

De Hoge Raad is geen voorstander van een aantal andere definities die tijdens de voorbereidende werkzaamheden aan bod zijn gekomen.

De definitie die een kwetsbare micro-onderneming omschrijft als elke micro-onderneming die de intentie heeft om kosten te maken of investeringen te doen om haar fossiel energiegebruik te verminderen is te ruim en leidt, hoewel ze op het eerste zicht eenvoudig lijkt, tot heel wat interpretatieproblemen en administratieve lasten. Die definitie leidt in de praktijk tot vragen zoals: welke investeringen komen in aanmerking? hoe toont men de intentie tot investeren aan?

De definitie die gebruik maakt van de ratio energiekosten / totale kosten is volgens de Hoge Raad ook minder geschikt. Die ratio belicht enkel de kostenzijde en zegt dus niets over de draagkracht van de onderneming. Ook in deze ratio wordt er sowieso beter met de fossiele energiekost en niet met de totale energiekost gewerkt.

5. Eén definitie voor de verschillende overheden

Volgens de Hoge Raad is het ook belangrijk dat zowel de federale overheid als de gewesten diezelfde operationele definitie (de voorgestelde ratio en de alternatieve procedure) gebruiken en dat voor al hun maatregelen. Verschillende definities zullen alleen maar tot verwarring leiden en ten koste gaan van de uiteindelijke impact.

6. Specifieke steun voor sectoren van micro-ondernemingen die dreigen te verdwijnen

Eerder in dit advies werd er op gewezen dat er sectoren van micro-ondernemingen zijn die ten gevolge van ETS2 dreigen te verdwijnen. Neem bijvoorbeeld de brandstoffenhandelaars wiens activiteiten in belangrijke mate bestaan uit de verkoop en distributie van fossiele brandstoffen. Aangezien dit dus de meest kwetsbare ondernemingen zijn en zij onder de in de Europese verordening 2023/955 gebruikte definitie vallen, moet er op toegezien worden dat zij zeker ook onder de operationele definitie vallen en beroep kunnen doen op steunmaatregelen uit het SCF. Deze micro-ondernemingen hebben bovendien nood aan extra steun en aan specifieke steunmaatregelen binnen het kader van het SCF.

Concreet moet gekeken worden welke maatregelen er kunnen genomen worden om de brandstoffenhandelaars te helpen wanneer de vraag naar fossiele brandstoffen ten gevolge van ETS2 verder wegvalt. Bovendien moet vermeden worden dat de distributie-infrastructuur volledig verdwijnt want er blijft nood bestaan aan de distributie van koolstofarme, niet-netgebonden brandstoffen (zoals HVO, R33, biopropaan, e-fuels) voor specifieke situaties (voertuigen waarvoor elektrificatie geen optie is, noodgeneratoren, industriële processen,).

C. Versterking van begeleiding en adviesverlening voor micro-ondernemingen

Hoewel de Hoge Raad in zijn advies over het Sociaal Klimaatfonds die oproep ook reeds gedaan heeft, herhaalt hij hier die oproep om de begeleiding en adviesverlening voor micro-ondernemingen te versterken. De Hoge Raad merkt dat bij de voorbereiding van het Sociaal Klimaatplan de nadruk vooral ligt op de investeringen die micro-ondernemingen kunnen doen. Opdat zij acties zouden nemen en vooral opdat zij de juiste acties zouden nemen, hebben micro-ondernemingen echter ook nood aan advies en begeleiding. Zelf beschikken ze niet over de expertise, tijd of middelen om de voor hen meest geschikte energiebesparende keuzes te onderzoeken en te maken en om daarvoor de beste overheidssteun te zoeken.

BESLUIT

De Hoge Raad dringt er op aan dat 50% van de Belgische middelen uit het Sociaal Klimaatfonds naar de kwetsbare micro-ondernemingen gaan. In dit advies belicht hij de verschillende redenen voor die eis. Alle voorstellen die minder dan 50% van de middelen aan de kwetsbare micro-ondernemingen besteden, zijn voor de Hoge Raad en zijn leden onaanvaardbaar want onrechtvaardig en ondoeltreffend.

Voor de definitie van kwetsbare micro-onderneming vraagt de Hoge Raad gebruik te maken van de ratio fossiele energiekosten / bedrijfswinst. De overheid moet de nodige acties nemen opdat de vereiste gegevens verzameld worden zodat automatisch kan worden vastgesteld of ondernemingen onder die definitie vallen. Om te vermijden dat er kwetsbare micro-ondernemingen worden uitgesloten, dient er tevens een alternatieve procedure voorzien te worden.

De begeleiding en adviesverlening voor micro-ondernemingen moet versterkt worden.

De Hoge Raad vraagt dat het Sociaal Klimaatplan wordt opgesteld rekening houdende met zijn standpunten. Tevens vraagt hij geraadpleegd te worden bij de verdere uitwerking van het Sociaal Klimaatplan en de verschillende maatregelen in het kader van dat plan.
